

[Ingerlise Koefoed]

fjernet fra Birkerød station, før dette var færdiggjort, og på trods af at DSB havde givet Birkerød Kunstforening tilladelse til at få billedet fremstillet?»

Begrundelse

Det fremgår af en artikel i Information den 1. november, at DSB onsdag den 31. oktober telefonisk har meddelt Birkerød Kunstforening, at kunstværket efter ordre fra ministeren for offentlige arbejder vil blive fjernet i løbet af ugen. Kunstforeningen havde på forhånd sikret sig tilladelse til at lade Jens Jørgen Thorsen male et Jesusbillede på en af perronvæggene på Birkerød station. Billedet skulle betragtes som en optakt til en udstilling, der i kulturoffensivugen skulle vises i Birkerød bibliotek og i Projekt-Hus i Birkerød. Spørgeren er vidende om, at folketingsmedlem Flemming Kofod-Svendsen har opfordret ministeren til at fjerne billedet, men dette kan næppe have været begrundelse nok for det, som kunstforeningen ifølge Information opfatter som »ministercensur og inkvisitorisk måde at reagere på«.

Det er vigtigt for stadig at sikre kunstnerens ytringsfrihed og ytringsret, at ministeren giver folketinget en seriøs begrundelse for sin ordre til kunstforeningen. Det kan ikke være en minister alene, som skal afgøre, hvad borgerne må se og ikke må se. Og det skulle da slet ikke kunne være den minister, som samme dag i folketinget i diskussionen om socialdemokratiets beslutningsforslag om etablering af et hybridnet tog meget ivrigt afstand fra nogen sinde at ville optræde i rollen som formynder.

Svar (14/11 84):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Efter henvendelse fra Birkerød Kunstforening i begyndelsen af september 1984 gik DSB med til, at Jørgen Nash og Jens Jørgen Thorsen som optakt til en kunstuge i Birkerød fra den 20. oktober 1984 udførte en såkaldt »happening« på Birkerød station.

Happeningen skulle bestå i bemaling af en betonvæg på Birkerød station; men da der som anført var tale om en happening, kunne DSB ikke på forhånd få kendskab til dennes karakter.

Det er således urigtigt, når det i begrundelsen for spørgsmålet anføres, at kunstforeningen på forhånd havde sikret sig tilladelse til at lade Jens Jørgen Thorsen male et Jesusbillede.

Da DSB derfor ikke på forhånd kendte til resultatet og derfor ej heller kunne vide, om resultatet af bemalingen ville blive af en sådan art, at den kunne forblive på stedet, foreslog DSB, at væggen blev beklædt med træ- eller metalplader, der i givet fald kunne fjernes, uden at bemalingen blev destrueret. Kunstforeningen meddelte imidlertid telefonisk, at kunstnerne ønskede at male direkte på betonvæggen.

Dette accepterede DSB efter omstændighederne. DSB måtte så kræve en skriftlig tilkendegivelse fra kunstforeningens side om, at den var indforstået med, at bemalingen blev fjernet, såfremt resultatet af happeningen ikke kunne accepteres som en varig bemaling. Dette bekræftede kunstforeningen skriftligt.

Ved et spørgsmål fra folketingsmedlem Kofod-Svendsen blev jeg opmærksom på sagen og gav omgående besked om fjernelse af bemalingen. Dette er i overensstemmelse med de af kunstforeningen accepterede betingelser.

Om nogle af de juridiske aspekter skal jeg henvise til min mundtlige besvarelse af et spørgsmål om samme sag i folketingets spørgetid den 7. november 1984.

Jeg skal fra denne besvarelse her gentage, at der ikke i vort land findes nogen speciel ytringsfrihed for kunstnere, således som spørgeren angiver i sin begrundelse. Der gælder naturligvis kun én slags ytringsfrihed, som er fælles for alle borgere. At man kalder sig kunstner, giver ingen adgang til nogen specielle rettigheder med hensyn til ytringsfrihed.

Jeg må totalt afvise Ingerlise Koefoeds belæring om, at en minister ikke »alene skal afgøre, hvad borgerne må se«. Dette er børnelærdom og aldeles irelevant i sagens sammenhæng. Jeg ønsker selvsagt ikke – og har da heller ingen som helst mulighed for – at bestemme noget som helst i den retning.

Her er alene tale om, at bygninger, som tilhører DSB, naturligvis er underlagt mit ansvar. Jeg ville svinge min embedspligt, hvis jeg ikke førte tilsyn med disse bygninger og